

ὦ! μετὰ ποίας ἀγωνίας ἤνοιγαν τὰ ὦτα εἰς πάντα κράτον! πῶς ἔτρεμαν ὁλόκληροι ἀκούοντες τὰς φωνάς τῶν ὁρεινῶν, οἵτινες μακρόθεν προσεκύλουν ἀλλήλους, καὶ ὁμαλύνοντες τὴν ἀτραπὸν τοῦ δάκτους, κατέβαινον εἰς Τυρνίκον ἀπὸ μικροῦ τινος χωρίου παρακειμένου! μετὰ ποίας κατανύξεως ἴσταντο προσέχοντες εἰς τοὺς ἐκ συνθήματος ἤχους, οἱ ὧν ἐστήμινον οἱ κώδωνες τὰς διαφόρους τῆς Κυριακῆς ἀκουλουθίας! Παρὶ μεσημβρίαν ἔραγον τὸ ὑπόλοιπον γεῦμα· ἔραγον δὲ σιωπηλοὶ καὶ ἀλαλοὶ οἱ ταλαίπωροι, μὴ τολμῶντες νὰ ἐκστομίσωσι πρὸς ἀλλήλους μήτε τὰς ἐλπίδας, μήτε τοὺς φόβους αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ παρεκθήντο συνεσπριγμένοι, συνηθάνοντο καὶ τοὺς παλμούς τῶν καρδιῶν των, καὶ ἀνεσκίρτων καὶ κατὰ τὴν ἐλαχίστην κίνησιν· ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνερθρώσωσι λέξιν· διότι μῶλις ἐτόλμων καὶ νὰ ἀναπνεύσωσι. Τέλος πάντων ἀκούουσι μακρόθεν πλησιάζουσας συνεχεῖς φωνάς, ἐξόρθους, πανηγυρικές. Ἡ συμμιγὴς βοὴ πλησιάζει, αἱ φωναὶ γίνονται ἐναργέστεραι· καὶ αὗται εἶναι ἄριστα ἀνθρώπων ψαλλόντων νεκρώσιμον ἀκολουθίαν.

— Ἐρχονται, ἔρχονται! ἀνακράζουσιν οἱ χιονοσκέπηστοι. Δόξα τῷ Θεῷ, ἔρχονται εἰς ἐλευθέρωσιν ἡμῶν!

Ἡ Κυρὰ Τριανταφυλλιά, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτῆς, ἀνήγγειλεν εἰς τὸν ἐρημέριον τοῦ Τυρνίκου τί ἀνεαλύψε· καὶ ὁ καλὸς ἱερεὺς διέταξε τοὺς ἐνορίτας ν' ἀπέλθωσι τὴν Κυριακὴν ἐκείνην ἐν παρτάξει εἰς τὸ μέρος τῆς χιονοστοιβάδος, ὅπως, ἀρῶν ψάλλωσιν ἐκεῖ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, ἀναζητήσωσι τὰ πτώματα.

Ἡ εὐσεβὴς συνοδὸς ἀπελθοῦσα ἐστάθη εἰς τὸ μέρος τὸ δειχθὲν παρὰ τῆς Τριανταφυλλιάς, ὅπου καὶ προσέδραμεν εὐθὺς ὁ κύων ὑλακτῶν καὶ σκαλίζων. Οἱ νεκροθάπτεαι τοῦ χωρίου καὶ ἄλλοι τινες εὐρωστοὶ, προχωρήσαντες πρὸς τὸ ὕψωμα τῆς χιόνος, ἔρχησαν νὰ ἐργάζωνται διὰ σκαπανῶν καὶ σιδηροφόρων ῥοπαλίων, ὅποτε εἰς ἐξ αὐτῶν διακόμενος τὴν ἐργασίαν κράζει·

— Ὑπάρχει τις ἐνταῦθα ζῶν· ἠσθάνθη κτύπον εἰς τὸ ῥόπαλόν μου· ἐκρεμάσθη τις ἀπὸ τοῦ ῥοπαλίου μου. Πᾶν λοιπὸν ψιθύρισμα παύει· ὅλοι περιμένουσι τὸ ἀποδησόμενον· καταβιβάζουσιν ἄλλα δύο ῥόπαλα, καὶ αἰσθάνονται καὶ αὐτὰ κατασπρόμενα.

— Θαῦμα! Θαῦμα! ἀνέκραξαν οἱ περιεστώτες· εὐχαριστήσατε τὸν Κύριον, ἤρχισε νὰ λέγῃ ὁ καλὸς μοναχὸς, ὁ συνοδεύσας τὴν πομπήν, εὐχαριστήσατε αὐτόν, καὶ ὁμολογήσατε ὅτι ἰσχυρὸς ὁ βραχίων αὐτοῦ.

Ἐν τούτοις, γενομένου μεγάλου ῥήγματος εἰς τὴν σεσωρευμένην χιόνα, ἀναφαίνονται ἐκβαίνοντες τοῦ στομίου οἱ τρεῖς ὑλοτόμοι περιπεπλεγμένοι εἰς τὰ ῥόπαλα. Μόλις δὲ ἐξήλθον ἀπὸ τοῦ χιονώδους βυρῶντος, καὶ δραμόντες πρὸς τὸν μοναχόν, καὶ γονυπετήσαντες, ὕψωσαν τὰς χεῖρας πρὸς οὐρανόν· ἀλλὰ δὲν ἐδύναντο νὰ προφέρωσιν οὐδὲ γρῦ. Ὅλοι οἱ περιεστώτες ἠτένιζον αὐτοὺς θαυμάζοντες καὶ πλη-

ρεις ὀρησκευτικῆς συγκινήσεως. Ὁ δὲ μοναχὸς ἡγείρεν αὐτούς, καὶ εἰπὼν ὅτι πρᾶ-εἰ διὰ τοῦτο νὰ ὑποσχεθῶσιν εἰς τὸν Θεόν, ὅτι θέλουσι διάγει· αἰ-ποτε ἀμόλυντον τὴν ζωὴν, τὴν διὰ θαύματος παρ' αὐτοῦ σωθεῖσιν, προσεκάλεσε τὸ πλῆθος εἰς εὐχαριστήριον δοξολογίαν.

Περιττὸν νὰ εἰπῶ ὅτι οἱ σωθέντες ἐδειξν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Τριανταφυλλιάν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔτι τὸν Τύρον, πρὸς ὃν ἐχρεώστων κατὰ μέρος τὴν σωτηρίαν αὐτῶν. Ὁ Ἰωάννης ἠθέλησε νὰ ἔχῃ πλησίον τοῦ τὸν πιστὸν ἐκείνον καὶ φιλόανθρωπον κύνα, καὶ ὑπερηγάπα αὐτὸν διὰ παντός ὡς φίλον, ἕως οὗ κατὰ συμβεβηκὸς ἐφρονεῖτο ὑπὸ κυνηγοῦ τινος, ἐλκιδόντος αὐτόν ἐξ ἀπροσεξίης ἀντὶ λαγῶς.

— Ὡστε βλέπετε, εἶπε περαινὼν τὴν διήγησίν του ὁ Ἰωάννης, ὅτι ἔπαθον φοβερώτερα καὶ ἀπὸ τὸ πέσιμόν μου ἀπὸ τὸ δένδρον, καὶ ἀπὸ τὴν ἐξάρθρωσιν τοῦ βραχίονός μου.

Ἐν τούτῳ ἡ λέξις ἐτελείωσε τὸν διάπλουν τῆς· ἡμεῖς δὲ ὅπως προσηλωμένοι εἰς τὴν διήγησιν τοῦ καλοῦ ὑλοτόμου, ἐλάβομεν παραπλεύσαντες καὶ τὰς νήτους Βαῦρομέας, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα χωρία, τὰ καθιστῶντα τότεν τερπνὸν τὸν διάπλουν τοῦτον. Ἡ διήγησις τοῦ δυστυχήματος ἐνός ἀνθρώπου ἐπόμενον ἦτο νὰ ἐλκύσῃ μᾶλλον τὴν προσοχὴν ἡμῶν, παρὰ ἡ θεωρία τῶν θαυμασίων τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης. Ἀποδόντες δὲ εἰς Βαύενον, ἠθελήσαμεν νὰ ὁδηγήσωμεν τὸν Ἰωάννην εἰς χειροουργίαν τινα φίλον, μας, ἀλλὰ δὲν συγκατετέθη ἀξίων ὅτι εἰς τὸ περὶ ἐνερθρώσεως κοκκίων ἀδύνατον νὰ ὑπάρχῃ ἄλλος ἐμπειρότερος τοῦ ξυλουργοῦ Μαστρωντόνη.

Σεῖς δὲ οἱ ζῶντες ἐν τῷ μέσῳ ἡδυπαθειῶν καὶ ἰσίου ἀεριοδιαίτου, οἱ τότεν παροργιζόμενοι καὶ τηκόμενοι ἕνεκα καὶ τοῦ ἐλαχίστου ἐναντίου περιστατικοῦ, μὴ λησμονῆτε τὸν ὑλοτόμον τοῦ Βαύενου καὶ τὴν σῶσάν αὐτὸν θεῖαν πρόνοιαν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Μ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ.

## ΕΚ ΤΩΝ ΕΚΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ

### ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ

ΠΕΡΙΤΕΡΑ ΤΙΝΕΣ ΦΙΛΟΚΡΙΝΟΥΜΕΝΑΙ

ἢ ΕΡΑΝΟΡΘΟΥΜΕΝΑΙ (\*).

— 220 —

#### 7. Ἐπιγραφή ἐπὶ πηλίνου ἀγγείου.

Εἰς τὴν Συλλογὴν τοῦ Τεισχεβεῖνου (Tieshbein Collection of, engravings, etc. Napl. 1791. T. I, tab. 21) εὐρίσκεται ἐκτυπωμένον πηλινὸν τι ἀγγεῖδιον ἐκ τοῦ Ἀμιλτωνιανοῦ Μουσείου, εἰκόνας φέρον ἀνδρῶν τριῶν, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ δύο γυμνοί,

(\*) Ἡ ἐκδόσις. Πανδ. 183, 187 καὶ 193.



ἀπρωρημένον ἔχοντες ἐκ τοῦ βραχίονος ἱμάτιον, καὶ ἐσπατμένοι μαχαίρας, ἐπιθέτονται κατὰ τοῦ τρίτου, ἱσταμένους ἀόπλων ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ὡσεὶ ἱκετεύοντες, γυμνοὶ ὠπχύτως καὶ τούτου μόνον ἀπὸ τῶν ὤμων ἐξοπλισμένοι χλαμύδιον. Ὑποκάτω τῶν εἰκόνων καίνται τὰ γράμματα ταῦτα·

### ΔΣΗΠΕΠΝΙΣΘΟΜΤΟΣΟΝΝΥΕΡΑ ΜΑΤΟΧΕΕΝ

Ὁ Βαίγκιος (C. I. N° 5) διακρίνει ἐνταῦθα εἰκότως ἡρωϊκὸν τινα στίχον ἐξάμετρον, ἀλλ' ὅμως σκοτεινοτάτης, κατ' αὐτόν, καὶ ἐννοίας καὶ ἀναγνώσεως. Σημειώνει δὲ μόνον ὅτι ὁ Βουτυμάννος, ὑπολαβὼν μὴ ὁ ἐν μέσῳ ἐκείνος ἱστάμενος καὶ ἱκετεύων ὑπάρχει ὁ Δόλων, τὸν ὁποῖον ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης συλλαμβάνουσι κατασκοπεύοντα καὶ φονεύουσιν (Ιλ. κ.), ἂν καὶ παρ' Ὀμήρῳ φέρονται ἐνοπλοὶ οἱ τρεῖς οὗτοι, ἀνέγνωτε τὴν ἀρχὴν τοῦ στίχου, δις πεπτοιηκώς, δις τάχα τρομακτικὸς ὁ Δόλων. Ἀλλὰ παρατηρεῖ καλῶς ὁ Βαίγκιος ὅτι ὄχι δις, τρίς δὲ μᾶλλον ἐπτοήθη ἐκεῖνος καὶ τετράκις (Ιλ. κ, 341, 355)· καὶ ὁμολογεῖ ἐνταυτῷ ὅτι οὐδὲν ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης δύναται νὰ συναχθῇ νόημα ὅλως, ἐκτὸς εἰμῆ, λέγει, ἀναγινωσκομένης τῆς ἀρχῆς, καθ' ὑπόθεσιν, δις πεπληγώς, ἢ θελεν οὕτω σημαίνεισθαι διπλοῦν τι κτύπημα, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς τὸν Δόλωνα ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης. Ὅμως εἰς τοῦτο βλέπει ἀντιδικεῖν πάλιν τὸ μέτρον, πλὴν μόνον ἓν, παραδεχόμενός τις τὴν τερατώδη διάλυσιν τῆς παραληγοῦσης εἰς ἡ μετὰ μακροῦ τοῦ δευτέρου φωνήεντος, ἀναγίνωσκε, λέγει, πεπληγώς· στοχάζεται πρὸς τούτοις ὅτι καὶ τὸ τελευταῖον τοῦ στίχου ΟΧΕΕΝ, ὡς μὴ, κατ' αὐτόν, ἑλληνικὴ λέξις, πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ μᾶλλον ΟΧΕΜΑ, ὄχημα, καθὼς καὶ ὑποσχεθῇ εἶχεν ὁ Ἑκτωρ εἰς τὸν Δόλωνα τὸ ἄρμα τοῦ Ἀχιλλέως· ὥστε ἡδύνατο λοιπὸν, συμπεραίνει, διὰ τῶν μεταβολῶν τούτων νὰ προκύψῃ εἰρωνία τις ἐκθετομένη ἐμμέτρως.

Δις πεπληγώς τοῖον νυ ἐπάσας ὄχημα.

Ἀλλ' ὅμως μεθ' ὅλα ταῦτα, μὴ εὐχρηστούμενος, καὶ δικαίως, εἰς ὑποθέσεις καὶ μεταβολὰς παρομοίας ἀναγκάζεται νὰ εἴπῃ ἐπὶ τέλους, quae ut mihi non placent, sic etiam aliis non magno-pere arisura esse videtur, δηλαδή, τὰ ὅποια, καθὼς ἐμὲ δὲν ἀρέσκουσιν, οὕτω καὶ εἰς ἄλλους μὲ φέρεται ὅτι δὲν θέλουν εὖρη παραπολλὴν ἀποδοχὴν.

Ὅτι μὲν ἡ ἐπιγραφὴ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν ἐν αὐτῇ λέξεων, εἰς ἡρωϊκὸν ἐντείνεται ἐξάμετρον, οὐδεμίαν περὶ τούτου ἀμφισβόλια. Ἀλλὰ πῶς ὅμως ἤθελεν ἀναγνωσθῇ ἄνευ φθορᾶς τυχόν τοῦ μέτρου, καὶ ἄνευ βιαίας μεταβολῆς τῶν λέξεων; Ἰδοὺ παραθέτω τὴν ἐμὴν ἀνάγνωσιν ἐνταῦθα, ὡς ἐκ τῶν εὐρισκομένων γραμμάτων αὐτὴν ἐξάγω· ἐνὶ δεῦτε.

Δισπήπυξ Ἴρος τοῖον νυ ἐπάσας ὄχειν.

Τῶν λεγομένων ἐξάπαντος ὑποκαίμενον ὑπάρχει ὁ

ἐν μέσῳ τῶν δύο ἐκείνος ἱστάμενος τῆς γραφῆς, Ἴρος ὀνομαζόμενος, ἴσως ὁ αὐτὸς καὶ ὁ τῆς Ὀδυσσεύς αὐθαδῆς μεταίτης, διὰ τὸ κάτισχνον καὶ ἄτακτον ἐκ μέρους ἐνταῦθα Δισπήπυξ (Δισπόπυξ) προσωνομούμενος, ὡς περὶ αὐτοῦ εἶπεν (Ὀδ. σ, 3—4) ὁ ποιητὴς γενικῶς, αὐδὲ οἱ ἦν ἱ: οὐδὲ βίη, ποιούμενος δὲ φορτικῶς ὄχι πρὸς ἓνα, τὸν Ὀδυσσεύ, ἀλλὰ πρὸς δύο μαχόμενος, καὶ τὰ ἐπιχειρᾶ λαμβάνων παρ' αὐτῶν τῆς αὐθαδείας τοῦ τοιαῦτα, ὡς βωμολοχικῶς αὐτὰ ἐκφράζονται διὰ τῆς ἀσέμνου ῥήσεως α ἐπάσας ὄχειν. » Ἀλλ' ἴσως καὶ ἄλλος τις δύναται νὰ παραστάνται ἐνταῦθα τοῦ Ὀμητικοῦ ὁμῶνυμος, ἄνθρωπος λάγνος, ἃς ὑποθέσωμεν, καὶ κίναϊδος (ὅτι καὶ τοῦτο σημαίνει ἀκόμη τὸ ἐν τῷ στίχῳ ἐπίθετον) ὅστις ἐμπλέξας εἰς τοὺς δύο ἐκείνους ἀγρίους μαχαιοφόρους ἀπήλλαξεν ἀπ' αὐτῶν αἰγρῶς καὶ ὅπως λέγει ὁ στίχος, α τοῖον νυ ἐπάσας ὄχειν, τοιούτων δηλαδὴ ὄχειαν ἐκτῆσατο, ἢ μᾶλλον ἐδέξατο, ὡς ἐξηγεῖ τὴν λέξιν ἀκόμη ὁ Ἡσύχιος.

Τὰ γράμματα τῆς πρώτης λέξεως, τὸ ἀρχικὸν Δ καὶ τὸ ληκτικὸν Ι, ὑπάρχουσιν οἱ ἀρχαῖοι χαρακτῆρες Δ καὶ Ι, διὰ τῶν ὁποίων ὑποτυποῦνται τὰ Α καὶ τὸ Ξ εἰς τινὰ τῶν ἀρχαίων μνημείων, ὁ μὲν ἀρχαιοτύπως, ἂν ὄχι ἐκ παραδρομῆς, κλειόμενος ἐνταῦθα, ὁ δὲ, ἀποδελών τὴν ἐν μέσῳ ἐγείρασιον μικρὰν κεραίαν ἐκ συμβεβηκότος, ἢ καὶ οὕτως ἐξαρχῆς σχηματισθεὶς ἐν τῇ γραφῇ τῆς λέξεως. Ὡσαύτως τῆς ἐπομένης τὸ τρίτον ἀπὸ τοῦ τέλους, ὡς Δ παραστάνομενον κατὰ πρόωτον, δὲν ἐνὶ καὶ αὐτό, πλὴν εἰς τῶν διαφόρων τοῦ Ρ ἀρχαίων τύπων ὥστε ἐκ τῶν πρώτων δώδεκα γραμμάτων ἐντελὲς καὶ καθαρὸν ἀποτελεῖται τὸ προηγούμενον ἡμιστίχιον τοῦ ἐξαμέτρου α Δισπήπυξ Ἴρος. » Τὸ προσηγορικὸν δὲ, ταῦτόν τοῦ Δισπόπυξ, μαρρῆς ἐτέρης τοῦ, Δισπόπυξ (ἰδ. Σχολ. Ἀριστοφ. Ἰππ. 1365) ἐκφέρεται ἐνταῦθα διὰ τοῦ Η μᾶλλον, παρὰ διὰ τοῦ Ο τοῦ εἰς τὸ μέτρον ἀντιδικόντος. Ἐπαμφοτερίζει δὲ καὶ εἰς αὐτὸ ἡ γραφὴ ἀναλόγως καθὼς εἰς ἄλλα τινὰ τοιαῦτα σύνθετα, οἷα, τὸ θεοκόλος καὶ θεηκόλος, νικηφόρος καὶ νικηφόρος, ἀθλοφόρος καὶ ἀθληφόρος, νεοθαλὴς καὶ νεοθαλὴς καὶ ἑτεραῖως. Ἡ τελευταία λέξις ΟΧΕΕΝ καίτοι προφανῶς ἀντὶ ΟΧΕΙΕΝ (ὄχειν), γραφομένης ἐνταῦθα ἀρχαϊκῶς τῆς παραληγοῦσης διὰ τοῦ μονοφθόγγου Η, τοῦ εἰς παλαιὰ μνημεῖα, ὡς εἰς τὰ περασμένα ὑπέμνησα (ἔρ. 1.), ἐκφράζοντος τὴν μεταγενεστέραν εἰ διφθογγον.

### 8. Ἐπιγραφὴ ἐπὶ χαλκοῦ ἀγγείου.

Ἐπὶ μικροῦ τινος χαλκοῦ ἀγγείου, λέβητος σχῆμα φέροντος, εὑρεθέντος ἐντὸς τάφου εἰς τὰς Κύμας τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, ἀποκτιθέντος δὲ ὑπὸ τοῦ Παιναῖτου, ὑπάρχει χαραγμένη Ἐπιγραφὴ τις μονόστιχος, ἥτις πρὸ χρόνων ἐξεδόθη εἰς τὴν Κλασσικὴν Ἐφημερίδα (Classical journal T. I. p. 329), ἀλλ' ἀκριβέστερον μετέπειτα εἰς τὸ σῶμα τῶν Ἐπιγραφῶν (C. I. add. ad. n° 32, p. 886)



ἐξ ἀπογράφου τοῦ Ῥοσσίου (inscr. ant. tab. VII), ἔχουσα οὕτως·

ΕΠΙΤΥΙΣΟΝΟΜΑΣΤΟΤΟΦΕΙΔΙΛΛΟ  
ΑΘΛΟΝΕΘΕΘΕΝ

Ἄν εἴν' ἀμφοβολία ὅτι στίχος τις ἐνταῦθα ἀναγινώσκεται ἑξάμετρος. Ὁ ἀνώνυμος ὁμῶς Ἀγγλος, ὅστις ἐξίδωκεν αὐτὴν πρῶτον εἰς τὴν ἀνωτέρω ῥηθεῖσαν Ἑρμερίδα, ἐκλαβὼν ὡς πεζὴν, ἐνόησεν ὡς δῆθεν διαλαμβάνουσαν, ὅτι γυνὴ Βπιθυῖς καλουμένη, χήρα Ὀνομάστου υἱοῦ Κειρίλεω ἔθηκεν ἄθλον τὸ χαλκοῦν τοῦτο λεβήτιον εἰς ἐπιταφίους ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους πρὸς τιμὴν ἐτέλει τοῦ ἀποθνήσκοντος ἀνδρός της. Ἀλλὰ τοιαύτη ἀνάγνωσις, ἂν ὅχι ἄλλο, προσκρούει φανερά εἰς τὸ μέτρον τῆς Ἐπιγραφῆς. Ὁ Βαίκιος (ἐνθ. ἀν.) ἔμμετρον αὐτὴν ἀποδεχόμενος· εἰκότως, ἀλλὰ διακρίνων ὁμῶς ἀνδρὸς μᾶλλον ὄνομα, Τυῖς ἢ Ἰτυῖς ἐντὸς τῆς σειρᾶς ἐμπεριεχόμενον τῶν γραμμάτων ΕΠΙΤΥΙΣ, κατασκευάζει τὸν στίχον οὕτω πως·

Ἐπι Τυῖς ὀνόμαστο, τὸ Κειρίλεω ἄθλον ἔθηκεν.

μέ νόημα, ὡς λατινιστὶ μεταφράζει, *nominatus erat Tyis, Cirilai praemium certaminis posuit*, ἡγουν, ἦτον ὀνομασμένος Τυῖς, τὸ ἄθλον τοῦ Κειρίλλου ἔθηκεν. Ὑπὸ δὲ τὴν ἑκφράσιν *Κειρίλλου ἄθλον* ὑποθέτει σημαίνονμενον τὸ ἑπαθλον, τὸ ὁποῖον ἐδίδετο εἰς τὸν νικήσαντα κατὰ τοὺς ἀγῶνας, τοὺς εἰς τιμὴν τελουμένους Κειρίλλου τινὸς ἥρωος τῆς πλησίον Πηνδοσίας καίμενης Ἰταλικῆς πόλεως τῶν Κειρίλλων. Ἀλλὰ βισμένα ταῦτα μέ φαίνονται καὶ δυσπαρκαλούμενα ἐρ' ἱκανόν· διότι, διὰ ν' ἀρήσω τὸ δυσχερές τῆς ἐκφράσεως, παρατηρῶ ὅτι πρῶτον δίδεται ὁωρεὰν εἰς τὸ ῥῆμα *ἐπονομάζομαι* ἢ αὐτὴ ἀπαράλλακτος σημασία τοῦ ἀπλοῦ *ὀνομάζομαι*. Δεύτερον, ἐὰν ἀσύνδετον ὑπάρχη τὸ πρῶτον μέρος τοῦ στίχου πρὸς τὸ αὐτοῦ ἐπόμενον, καθὼς τοιοῦτον τὸ ὑποθέτει ἡ ἀνάγνωσις, μένει πάντα νὰ ζητηθῇ τίς ἦτον οὗτος, περὶ τοῦ ὁποίου λέγεται ὅτι, ἦτον ὀνομασμένος Τυῖς *Ἐπι Τυῖς ὀνόμαστο*, καὶ ἀνάγκη αὐτὸς νὰ ὑπονοηθῇ ἔξωθεν, ὅστις καὶ οὕτω ἐπὶ τοῦ ἀγγείου μᾶς λέγεται ὅτι φέρεται εἰκασμένος διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ λόγος νὰ ἀναχθῇ ἴσως εἰς αὐτόν. Τρίτον, ἐὰν ὑποκείμενον τέλος πάντων τοῦ λόγου ληφθῇ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ στίχου, τὸ *Κειρίλεω ἄθλον ἔθηκεν*, ἐπειδὴ αὐτὸ ἐκφράζεται διὰ προτάσεως, φυσικὰ ἀναφερομένης εἰς τὸν ἄνδρα, τοῦ ὁποίου σκοπὸς νὰ δηλωθῇ τὸ ὄνομα, ἀναγκαίως ἡ πρότασις αὕτη ἔπρεπε νὰ συνοδεύεται, πρὸς ἐνωσιν αὐτῆς πρὸς τὸ κατηγορούμενον τὸ ἐν τῷ πρῶτῳ μέρει τοῦ στίχου, μέ τὸ ἀναφορικὸν *δε*, καὶ ἡ σειρά τοῦ λόγου ἔπρεπε νὰ ἐνι α *ἐπι Τυῖς ὀνόμαστο* δεῖτ' ὅτι Κειρίλεω ἄθλον ἔθηκεν· καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν ὅλην πλοκὴν τῶν λέξεων. Ἀλλὰ μένει ἀκόμη καὶ περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ μέτρου δισταγμὸς ὁπωσοῦν. Τὸ *ε* τῆς ἐπὶ προθέσεως, πρὸς κατασκευὴν δακτύλου, λαμβάνεται μακρόν, καὶ δικαιοδογεῖται τοῦτο ὑπὸ τοῦ Βαίκιου διὰ τοῦ Ὀμηρικοῦ (Ὀδ. μ. 423) *ε* ἐπίτονος βέβλητο, βοὸς

ῥίνοιο τετευχῶς· πλὴν καὶ μέ ὅλον τοῦτο δύναται τις νὰ ἀμφιβάλλῃ, ἐὰν ποιητὴς μόνου στιχιδίου ἐνός, τοῦ προκειμένου, ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ τοιαύτην ἄδειαν, ὁποῖαν μόλις εἰς χιλιάδας τόσας ἐπῶν ἀπαξ ἠθέλητε νὰ λάβῃ δι' ἀνάγκην τοῦ μέτρου ὁ ποιητὴς τῆς ποιήσεως.

Πρὶν ἐκθέσω δὲ τι συνορῶ ἀπὸ μέρους μου ἐκφραζόμενον εἰς τοῦτον τὸν στίχον, χρεῖα πρότερον νὰ ἐπιστήσω μικρὸν ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ δύο κυρίων ὀνομάτων, καὶ ἐπὶ τῆς σειρᾶς αὐτῆς ὡσαύτως τῶν γραμμάτων ΟΝΟΜΑΣΤΟ, ἧτις ἔδωκε τὴν ἀπορρίψιν εἰς παραδοχὴν ῥήματος ὑπερσυντελικοῦ χρόνου ἐν τῇ ἀνωτέρω ἐκτεθείσῃ ἀναγνώσει. Τὸ πρῶτον ὄνομα, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀπέσπασε μέρος ὁ Βαίκιος πρὸς σύστασιν τοῦ συνθέτου ῥήματος *ἐπονομάστο*, ταυτοσήμου κατ' αὐτόν τοῦ ἀπλοῦ ὀνόμαστο, εἰς τὸ ὅλον αὐτοῦ, δὲν ἐνι κατ' ἐμὴν γνώμην εἰμὴ τῇ ἀρχαίῳ, ἢ Ἑλληνικῷ ἢ Τρωϊκῷ, ὄνομα Ἡπυτος, τὸ ὁποῖον, εἰς τὴν Ἰταλίαν ἴσως, μεταβλὼν καὶ γραφὴν καὶ κλίσιν ἐπροφέρετο ΕΠΙΤΥΣ. Ἐν δὲ ταύτῃ τῇ ἐπιγραφῇ παρὰ μέτρον, ἐκ τύχης ἢ σφάλματος, προσθήκην ἐρέλκον τὸ *Ι*, παριστάται ΕΠΙΤΥΙΣ. Τὸ δεύτερον ὄνομα ὁ πρῶτος ἐκδότης Ἀγγλος, καθὼς καὶ ὁ Βαίκιος ἀνέγνωσαν ἀμφοτέρωι *Κειρίλεω*, ἐκλαβόντες προφανῶς τὸ ἀρκτικὸν αὐτοῦ σύμφωνον ὡς κόππα, ἀλλ' εἰς τὸ Ῥοσσιανὸν ἔκτυπον (C. I. add. p. 886) τὸ γράμμα φαίνεται καθαρῶς Φ κατὰ τὸν ἀρχαῖον τύπον σχηματιζόμενον· ὥστε λείπεται ἐκ τούτου νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ λέξις, Φειρίλεω, ἡγουν, τὸ ἀληθές, Φερίλεω, ὡπὺν ὅπου τὸ ἐκ παραδρομῆς, ἢ ἐκ τύχης παρενθεμένον *Ι* ἀπακρούεται ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ μέτρου ὡσαύτως, ὡς θέλει φανῇ μετ' ὀλίγον εἰς τὴν κατ' ἐμὴν γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν τοῦ στίχου. Τὸ δὲ Φερίλεω, ἡ γενικὴ ὑπάρχει τοῦ Φερίλεως (Περίλεως), ὀνόματος, καθὼς ἄλλα, συνθέτου καὶ τούτου ἀπὸ τοῦ λαός, ἐνθ' ὁμῶς τὸ *Π* τῆς προθέσεως μετεβλήθη εἰς τὸ ἀντίστοιχον Φ, ὅπως ἡ αὐτὴ μεταβολὴ τοῦ *Π* εἰς Φ γίνεται προσέτι καὶ εἰς ἄλλας τινὰς ἀρχαίας λέξεις, ὡς εἶναι, Φερσεφόνη ἀντὶ Περτερόνη, καὶ ἀσφάραγος, φιδάκη, σφόνδυλος ἀντὶ ἀσπάραγος, πιθάκη, σπόνδυλος, καὶ ὅπως ἀπαράλλακτα ἡμεῖς τῶρ μέ τοιαύτην μεταβολὴν σταθερῶς λέγομεν, σφονδύλιν, σφογγάριν, σφογγάτον, φελεκούδιν, φούκτα, καὶ ἐν Ζακύνθῳ σφαράγγιν, τὰ ὁποῖα προδήλως ἀρχὴν ἔχουσιν ἀπὸ τὰ διὰ τοῦ *Π* ἀρχαίως ἐκφερόμενα.

Εἰς τὰ γράμματα, τὰ συνιστῶντα τὴν σειράν ΟΝΟΜΑΣΤΟ, παρατηρεῖται ἐν τῷ ἐκτύπῳ τοῦ Ῥοσσίου, ὅτι ἐν ἐξ αὐτῶν τὸ *Σ* φέρει προσκολλημένην ἐπὶ τῶν νώτων μικρὰν τινα κεραίαν οἷον ἀποστροφον, διὰ τῆς ὁποίας, ὑποπτέω, ἢ ὁ Χαράκτης αὐτός, ἢ ἕτερος ἠθέλησε νὰ δείξῃ τὸ γράμμα τοῦτο ὡς περέμβυστον. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, ὅχι μόνον περιττὸν αὐτὸ ὑπάρχει, καθὼς σκοτίζον τὸν νοῦν τῶν λεγομένων, καὶ κάμνον τὴν σειράν τῶν γραμμάτων νὰ παριστάνῃ ῥῆμα, τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν ἀρμοδίαν θέσιν ἔχει ἐνθα εὐρίσκεται, ἀλλὰ καὶ πρόσκομμα



ἐτι γίνεται φανερόν εἰς τὴν μέτρησιν τοῦ ἔπους· πῶς λοιπὸν πρέπει νὰ ἀνγνωσθῇ τοῦτο συμφώνως μετὰ τὰς κειμένας λέξεις καὶ τὸν νοῦν τοῦ ἐπιγράψαντος; νομίζω ὅτι ἀποῦ ἀφαιρεθῇ ἀπ' ἀμφοτέρων τὰ κύρια ὀνόματα τὸ περιττὸν I, καὶ πρὸς τοῦτοι· τὸ Σ ἀπὸ τὴν σειράν τῶν γραμμάτων ΟΝΟΜΑΣΤΟ, θίλει προκύψῃ ἐν τακτικῷ ἐξαμέτρῳ τὸ ἐξῆς·

Ἡπιτυς οὐνομα τοῦτο Φερίλεω ἄθλον ἔθηκεν,  
μὲ νόημα ἀπλούστατον καὶ εὐκρινέστατον· Ἡπιτυς τὸ ὄνομα, ἦτοι Ἡπιτυς ὀνομαζόμενος, ἔθηκε τὸ ἀγγεῖον τοῦτο ἑπαθλὸν (εἰς τοὺς τέλουμένους ἀγῶνας). Τὸ ἐν τῷ Φερίλεω I ἀποδίδει νομίμως μακρὸν διὰ τὴν ἐν τῷ ἐξῆς ἡμιποδῖα ἐπικρατῇ ἄρσιν καὶ μέλιστα τοῦ ὕψους ἐπομένου· αἱ δὲ πρῶται συλλαβαὶ τῶν λέξεων ΟΝΟΜΑ, ΤΟΤΟ ἐχαράχθησαν μονοφθόγγως ἦτοι διὰ μόνου τοῦ Ο, τοῦ ἐπέχοντος, ὡς ἄλλοτε παρετήρησα, τὸν τόπον τῆς ΟΥ διφθόγγου. Προσθετέον ἀκόμη ὅτι ὁ Ἰταλὸς Χαρακτὴς ἀντὶ τοῦ Κ ἐμεταχειρίσθη τὸν Q χαρακτῆρα κρίνας αὐτόν, ὡς φαίνεται, ἰσοδύναμον ἐκείνου ἐν πάσῃ περιστάσει, ἂν καὶ ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἦτον συνήθως περιορισμένη, ὡς ἄλλοι ἐσημαίωσα.

Τὰ ἄλλα ταῦτα, ἡ ἑπαθλα, τὰ ὅποια ἐλάμβαναν οἱ εἰς τοὺς ἀγῶνας εὐδοκιμήσαντες, συνεθάρπτοντο μετ' αὐτῶν ἀποθνήσκοντων, ὡς συνεθάρπτοντο καὶ ἄλλα, οἷον ὄπλα, σκεύη, στολίδια, ὀνομαζόμενα ταῦτα κτέρει, ὡς κτήματα δηλαδὴ τοῦν ἐκροῦ, αἱ περιουσίαι αὐτοῦ ἐντάφιος.

ΧΡ. ΦΙΑΒΤΑΣ.

## ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΝ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ.

(Συνέχεια Ἰδ. φυλ. 191 194 καὶ 195).

—ooo—

Ξελέγωμαι. | (Ἐξ - ἐλέγχω). Συζητῶ μετ' ἄλλου τινὸς δυσάρεστα λαβόντα χώραν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ἐκείνου καὶ ἀπομείναντα ἀναπαράσιστα καὶ ἀμείβομαι. Ἀς τοὺς γὰρ τὰ ξελέξουν οἱ δύο τοὺς, δηλ. νὰ τὰ ποῦν, νὰ τὰ χωρίσουν, νὰ εὑρουν ποῖος ἔχει τὸ δίκαιον καὶ ποῖος τὸ ἄδικον. Κάθονται καὶ ξελέχονται, κάθονται καὶ τὰ ξελέχουν. Ξελέγματα δέ, πληθυντικῶς, ἡ τοιαύτη συζήτης.

Σωριάζομαι. | Πέπτω ἐκτάδην χαμαί, σωροβολιάζομαι. | προξενῶν διὰ τοῦ σώματός μου καὶ τὸν ἀνάλογον δοῦπον. Σωροβολιὰ δέ, ὁ ἐκτεταμένος θύρβος ὁ προξενούμενος ὑπὸ πολλῶν κατακρημνιζομένων πραγμάτων.

Σκαλόνω. | Φθάνω ἀναρρίχόμενος εἰς τὸ Σκαρβαλόνω. | ποθούμενον σημείον.

Παραστέκω. | Στέκω ὄρθως ἐνώπιον ἄλλου Παραστέκομαι. | παρατηρῶν τὰ ὑπ' αὐτοῦ πραττόμενα. Τί με παραστέκεσαι; Καὶ ὄρκος ἐν κοινῇ χρήσει, Μὰ τὴν ὥρα ποῦ μᾶς παραστέκει

Ἀλάσοντας. | Ὁ ἀλλοχοῦ βούλονται. (Ἰδ. Λεξ.

Μοσίτης. | Βυζ.)

Βαγιά. | Τὸ δένδρον ὁ φοῖνιξ.

Φοινικιά. |

Πρακοντιά. Τῶν ἀρχαίων τὸ δρακόντιον. Δηλητηριώδης βυτάνη ἀπαντωμένη συχνάκις εἰς τοὺς ἀγρούς, προάγουσα δὲ σταφυλὴν τῆς ὁποίας αἱ βέργαι εἶναι μικραὶ καὶ ἐρυθραὶ ὡς τ' ἄωρα κεράσια.

Ψυλλίθρι. Τῶν ἀρχαίων τὸ ψύλλιον. Καὶ οἱ ἡμέτεροι χωρικοὶ διηγούνται ὅτι τὸ χόρτον τοῦτο ἀφνίζει τοὺς ψύλλους.

Ἰταρο. Τῶν ἀρχαίων τὸ ἔδρον ἢ οἶδνον, καὶ τῶν Γάλλων τὸ truiffe. Εὐρίσκεται ἐν Πρεβέζῃ.

Ρεῦκι. Ἐν Λευκάδι μπασιτανάκλα καὶ ἐν Ἑλλάδι δαυκί. Ἄλλη ρίζα, ἔχουσα σχῆμα μακροειδὲς καὶ χρῶμα πορτοκαλλίου, χρήσιμος εἰς τὴν μαγειρικὴν. Γαλλ. enrolle.

Κόγκολη. Ἀλλοχοῦ μπογαλάς. Ἐν τῶν ζιζανίων τοῦ σίτου.

Καρβουνόσταρο. Ἄλλο ζιζάνιον τοῦ σίτου.

Μπούρμπουλας. Ἐν Κερκύρᾳ, βαθύλα. Εἶδος ἀγροτικοῦ βόμδουκας ἔχοντος μέγεθος οἷον ὁ τέττιξ, χρυσοπρασίνην δὲ τὴν ῥάχιν.

Οἶπουρο. Ὀπώρα.

Ἀδικοβάγω. Ἐν Κερκύρᾳ ἀδικοβάγω. Συκοφαντῶ. Ἀβανιά, ἡ συκοφαντία.

Ξιδούλια. (τά) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ κόπου, τὰ ἀπὸ τῆς ἐργασίας ὠφελήματα. Καὶ ῥῆμα ξιδουλεύω, κερδίζω διὰ τοῦ κόπου μου.

Παθός. Ὁ παθὼν. Ἐμένα τὸν παθὸν γὰ ρωτᾷτε. Καὶ ἐν τῷ δημῳδαί ἀξιωματι· εὖ παθὸς εἶναι ἱατρός.

Καρχόρομαι. Λέγομεν ὅταν τρώγοντες συμβῇ καὶ καθήσῃ τι εἰς τὸν λάρυγγα. Κομπιάζομαι δέ, ὅταν τὸ καταποθὲν διαρχόμενον βραδέως φέρῃ πρὸς τὸν στομάχον, εἰς τὸν στομάχον.

Ἀμολίβω. Ἀόρ. ἀμόλυφα. Ἐκ τοῦ μολύνω. Τὸ ἀλλοχοῦ ἀρταίρομαι, χαλῶ τὴν νηστείαν.

Ψοφολογᾶν. Πρὸς καταφρόνησιν ἢ ἀστεϊσμόν. Σύρε γὰ ψοφολογήσης, σύρε νὰ κοιμηθῇς. — Εἶλα λησμονήσῃς προηγουμένως νὰ παρατηρήσω ὅτι εἰς τὰ βραυνότερα τῆς Ἡπείρου, πρὸς δὲ καὶ ἐν Κερκύρᾳ, δὲν σχηματίζουν τὴν κατάληξιν τῶν ἀσυναίρετων εἰς αὐν, ἀλλ' εἰς αὐω, κατὰ τὴν ἀρχαίαν γραφήν.

Παιζογελάω. Περιπαίζω τινὰ ὑποσχόμενος εἰς αὐτὸν πολλάκις καὶ μηδέποτε ἐκπληρῶν τὸ ὑποσχόμενον. Τὸν περνῶ μὲ τὰ λόγια. Δὲν τὸ νοιώθεις ποῦ σὲ παιζογελάει;

Συρτάω, καὶ συρτένω (σύν — φθάνω.) Προφθάνω.

Μολλάω. Ἐκ τοῦ μολλάνω. Ἐκλινθᾶσθην γράψας αὐτὸ ἀλλοχοῦ μολλάω.

Κόττα. Καὶ τοῦτο κακῶς ἐγράψα κῶτα δι' ἐνός γ. Κόττον ἐλεγχν οἱ Λαριεῖς τὸν ἀλέκτορα, ὅθεν καὶ τὸ κόκοτος καὶ τ' ἄλλα.

Πεδνήσκω. Ἀποθνήσκω.

Καλοσυρεύω. Ἐκ τοῦ καλὸς ἔγεινε καλοσύνη, ἔκ τούτου δέ, ῥῆμα καλοσυρεύω, λαμβάνω καλὴν